

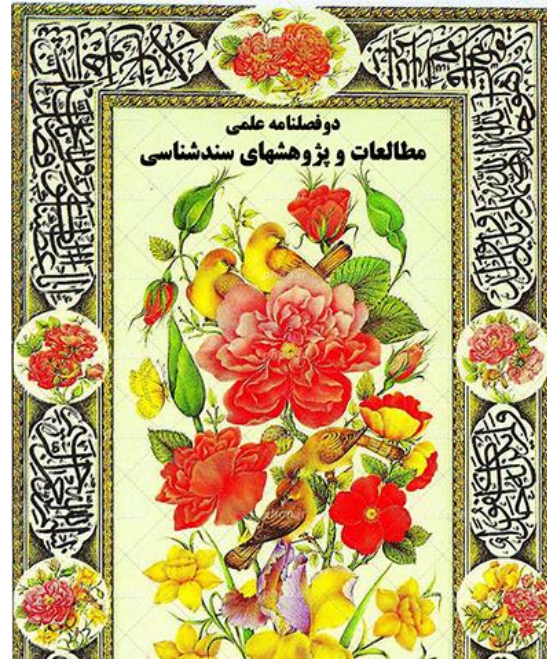
گروه پژوهشی تحقیق، تصحیح، فهرست‌نگاری نسخه‌های خطی
با نظارت و حمایت علم‌تجارت اسلامی

انجمن علمی تحقیق و تصحیح
نسخه‌های خطی ایران

یامین الله المکتب

با همکاری گروه پژوهشی تحقیق، تصحیح و
فهرست‌نگاری نسخه‌های خطی و انتشارات تراث اسلامی

دوره نخست ، شماره نخست

(شماره ۱ پیاپی)

بهار و تابستان ۱۴۰۵ هجری شمسی

vol-1, Issue-1, March 2026

ISSN: ***** E-ISSN: 3134-0679

صاحب امتیاز

انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه‌های خطی ایران

مدیر مسئول

دکتر زهیر طیب (مدیر انجمن علمی)

سر دبیر

دکتر بهمن نژد (استاد)

معاون سردبیر

دکتر الهام ملک زاده (دانشیار)

اعضای هیات تحریریه

دکتر صفورا پرومند (دانشیار)

دکتر ویدا همراز (دانشیار)

دکتر حبیب الله سعیدی نیا (دانشیار)

دکتر شیرزاد طایفی (دانشیار)

دکتر علی افضلی (دانشیار)

دکتر احمد گلی (استاد)

دکتر نجمه دری (دانشیار)

دکتر قدرت الله خیاطیان (استاد)

دکتر سید محمد منصور (دانشیار)

دکتر تیمور مال میر (استاد)

دکتر بهادر باقری (استاد)

اعضای هیات تحریریه بین المللی

دکتر نورعلی نورزاد (تاجیکستان)

دکتر سید محمد اسدعلی خورشید (هندوستان)

دکتر احمد حسین بکر (مصر)

مشاوران و همراهان علمی

دکتر سیداحمدرضا خضری - دکتر مسعود معینی پور - دکتر صمد

نژاد ابراهیمی - دکتر علیمحمد مؤذنی

دوره انتشار

دوفصلنامه (دو شماره در هر سال شمسی)

فهرست

دوره اول (۱) شماره اول (۱) پیاپی (۱) بهار و تابستان ۱۴۰۵ هجری شمسی

زهیر طیب (مدیر مسؤول)

سندپژوه، صراف روایت

صفحه ۱-۲

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.229052>

اخبار پژوهشی

صفحه ۳-۴

زهره عطایی آشتیانی، فهیمه موسوی

پژوهشی در اسناد وقفی تهران قاجاری، بررسی تطبیقی مصارف موقوفات

صفحه ۵-۲۷

<https://doi.org/10.22034/crtc.2024.433685.1130>

بابک روح الامینی

میرزا حسین خان کسمائی و پیوستنش به نهضت جنگل بر پایه اسناد وزارت خارجه

صفحه ۲۸-۵۰

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.488869.1169>

ساجده سالمی

بررسی محتوای نسخه شناسی و کتابشناسی نسخه های خطی با ساختار بیاض در دوره قاجار (مطالعه موردی: کتابخانه ملی)

صفحه ۷۵-۵۱

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.489897.1171>

امید سپهری راد، حسین اصغری

بازخوانی و بررسی محتوایی دو طغری عقد نامه نفیس از شمال خراسان در دوره قاجار

صفحه ۹۱-۷۶

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.480802.1163>

فرشته طبیب

بررسی خودکشی زنان تهران در سه دوره تاریخی قاجاریه (از عهد ناصری تا پایان قاجاریه)، رضاشاه پهلوی و محمدرضاشاه پهلوی

صفحه ۱۱۷-۹۲

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.485200.1165>

طیبه ادیسی

تأثیر فعالیت‌های اقتصادی نیروهای مولد حاشیه‌ای بر وضعیت اجتماعی بوشهر در دوره پهلوی

صفحه ۱۴۵-۱۱۸

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.488589.1168>

نیلوفر سادات عبدالمهی

پای در دست دیو؛ ریشه عامیانه ظرایف سند نگاره خان هفتم رستم در دو نسخه شاهنامه در مکتب هرات

صفحه ۱۶۷-۱۴۶

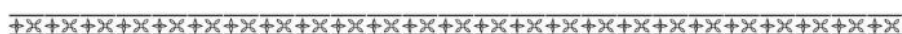
<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.502951.1182>

زهرا علیزاده بیرجندی

سنخ شناسی پژوهش‌های اسنادی با رویکرد فرا تحلیل کیفی (مطالعه موردی: مقالات دهه ۹۰ ش)

صفحه ۱۹۷-۱۶۸

<https://doi.org/10.22034/crtc.2024.446558.1140>

الهام ملک زاده

تجارت و صادرات خرما در دوران پهلوی به روایت اسناد آرشیو ملی ایران

صفحه ۱۹۸-۲۱۸

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.469965.1154>

سیده فهمیه موسوی

روایت اسنادی از موقوفات دولتمردان قاجار: کارکرد سیاسی و اقتصادی موقوفات

صفحه ۲۱۹-۲۳۵

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.489264.1170>

ویدا همراز

گونه شناسی اسناد دیداری - شنیداری و روشهای تحلیل آن در پژوهشهای تاریخی

صفحه ۲۳۶-۲۵۶

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.528536.1193>

حبیب الله سعیدی نیا

معین التجار بوشهری و سرمایه گذاری تجاری، صنعتی در معادن خاک سرخ هرمز در دوره قاجار بر اساس اسناد نویافته فارسی

صفحه ۲۳۶-۲۵۶

<https://doi.org/10.22034/crtc.2025.528536.1193>

سند پژوه؛ صراف روایت زهیر طیب^۱

This is an open access article under the terms of the [Creative Commons Attribution-NonCommercial License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

© 2024 The Author(s). Journal of Codicology and manuscript research published by Torath pub. on behalf of the Scientific Association of Manuscript Research and Codicology of IRAN.

الف- در این روزگار، سخن، بسیار از «روایت» و جنگ روایت‌ها می‌شنویم. در روزهای آغاز انتشار این مجله علمی، حمله‌ای از چندجانب به مزرهای سرزمینی و فرهنگی ایران شدت گرفت. امریکا و رژیم صهیونی، کینه گشوده، از هوا و زمین و چشم و گوش بر ایران و ایرانی تاختند. تا زمان نگارش این سرمقاله و باگذشت یک ماه، افزون از دو هزار تن کودک و زن و مرد و پیر و جوان از بمباران سُبُعانه این دستگاه کشتار و استثمار، ناخواسته و به تیغ ستم، روی در نقاب خاک کشیدند و چهره ایران بزرگ، بار دیگر زخم برداشت.

ب- بیش و پیش از حمله نظامی اما، نبرد روایت از مدتها قبل آغاز شده بود و در این زمان، در جریان است. رسانه، از هر رخدادی، آنچه را به سود می‌بیند برمی‌گزیند و از کنار آنچه نه بر سود اوست، می‌گذرد. شالوده جنگ روایت‌ها هم از همین نقطه آغاز می‌شود.

پ- فضای مجازی، امروز، یکتایی و بی‌همتایی را از رسانه غرب گرفته است. قدرتهای بزرگ هر چه کنند نمی‌توانند سد و مانع جریان آزاد اطلاعات شوند. تولید روایت، سلاحی سهمگین در نبردهای امروز و آینده است.

ت- بخشی از جنگ روایت، «بازتفسیر گذشته» است. در این ساحت است که ذهن ناپخته، بدون تأمل و درنگ، با جاننشانی ریخت و فرم بر راستی آزمایی محتوا، «ادعاهای گزارش‌نما» را می‌پذیرد اما ذهن بصیر و کارآشنا، به دنبال نشانه‌هاست و مدارک و اسناد را برای احراز واقعیت جستجو می‌کند. درست در همین نقطه است که کار «سندپژوهی» به عنوان دانش، و بهره‌گیری از نتایج آن به عنوان مهارتی بااهمیت و این-زمانی، پدیدار می‌شود. «سندپژوهی»، کسب، فراگیری و بکارگیری مهارت و بهره‌گیری از سنجه‌هایی است که به وسیله آنها، راست از ناراست و درست از نادرست

۱. دکتری زبان و ادبیات فارسی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. دانشگاه تهران. تهران. ایران. و: کارشناس ارشد مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات. دانشگاه خوارزمی. تهران. ایران. مدیر انجمن علمی و گروه پژوهشی تحقیق، تصحیح و فهرست نگاری نسخه های خطی ایران.

(سردبیر). Tayyeb@ut.ac.ir

شناخته می‌شود و کار «راستی آزمایی» و احراز اصالت، با دقت هر چه بیشتر و به نحو اطمینان آور، انجام پذیر می‌گردد.

از این منظر، سندپژوهی، صرافی روایت است. سندپژوه، محقق آشنا به ابزارهای سنجش و آشنا با قواعد راستی آزمایی بازتفسیر رخدادهای تاریخی فرهنگی و سیاسی است.

قواعد این علم که در غرب آن را دیپلماتیک می‌خوانند، با اهمیتی که امروزه به آن داده شده، شایسته تعمیق و توسعه و بومی سازی دوچندان است. کوشش‌های پیرامون و کاربرست نظریات سندپژوهی در مطالعات موردی علمی، از قدر و ارج بیشتری در این روزگار برخوردار شده است.

انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه‌های خطی ایران برابر اساسنامه خود، با همکاری گروه پژوهشی تحقیق، تصحیح و فهرست نگاری نسخه‌های خطی و انتشارات تراث اسلامی باگذشت چندسال از انتشار نشریه علمی پژوهش‌های نسخه‌شناسی و تصحیح متون (بین‌المللی)، انتشار نشریه علمی مطالعات و پژوهش‌های سندشناسی را در دستور کار خود قرار داد. از دوسال قبل هماهنگی‌های قانونی و اداری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و مطالعات نخستین برای انتشار مجله حاضر انجام گرفت. آنگاه هیأت مدیره انجمن علمی از گروهی از دانشوران به سرپرستی خانم دکتر الهام ملک‌زاده دانشیار محترم پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی دعوت کرد تا اداره این نشریه را برعهده گیرند و ایشان با همراهی دیگر اعضای محترم هیأت تحریریه که از پژوهشگران این حوزه هستند، با کوششی یکساله، مقالات علمی این حوزه را پیشنهاد، بررسی، داوری و آماده انتشار کردند، سپس با زحمات خانم دکتر نیلوفر سادات عبدالهی در ویرایش ادبی و آقای حسین فراستی در صفحه‌آرایی، آرام آرام به سمت نمونه‌ای قابل ارائه به جامعه علمی ایران پیش بردند. از زحمات یکایک گرامیان، یاد و قدردانی می‌شود.

امید دارد انتشار منظم و پربار این نشریه، میدانی نو برای مطالعات و پژوهش‌های سندشناسی، مستقل از دیگر زمینه‌های پژوهشی هم‌عرض، به عنوان بستر پژوهشی بین رشته‌ای فراهم آورد و این نشریه سالیان سال، کانون گرم متخصصان سندشناس و استادان و دانشجویان حوزه سندپژوهی و مطالعات اسناد باشد.

نخستین شماره این نشریه در زیر بمباران دشمنان ایران آماده شد و امید است که سنگری مقاوم در برابر هجوم روایتها و بازتفسیرهای جانبدارانه باشد.

بخواست خدا

زهیر طیب، مدیر انجمن علمی و مدیرمسئول

۱۵ فروردین ۱۴۰۵

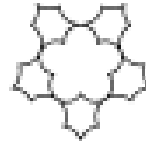
اخبار پژوهشی

ارتقاء رتبه انجمن علمی

در تازه‌ترین ارزیابی کمیسیون انجمن‌های علمی ایران، «انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه های خطی ایران» از نظر معیارهای کیفی و کمی فعالیت پژوهشی و علمی، حائز رتبه B شد. این انجمن در چهارمین سال فعالیت خود، دو نشریه علمی، یک همایش علمی بین‌المللی و انتشارات کتاب و آموزش‌های عالی آزاد در زمینه تخصصی فعالیت انجمن را در کارنامه خود دارد.

شورای انجمن‌های علمی ایران

Council of Iranian Scientific Associations

عضویت پیوسته در شورای انجمن‌های علمی ایران

هیأت مدیره شورای انجمن‌های علمی ایران در آخرین نشست خود، انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه‌های خطی ایران را به عنوان مجموعه پژوهشی و آموزشی معتبر، به عضویت پذیرفت. این نهاد علمی، مجمع انجمن‌های علمی کشور در تمام رشته‌هاست که هماهنگی‌هایی را بین دولت و بخش پژوهشی کشور عهده دار می‌شود.

(منبع: Makhtootat.ir)

باسلام

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۱/۰۴

شماره: ۳/۱۸/۳۰۰۷۹۳

پوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جناب آقای دکتر زهیر طیب

رئیس محترم هیات مدیره انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه های خطی ایران

با سلام و احترام:

بازگشت به نامه شماره ۰۳۰۸۱۷ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۷ آن انجمن در ارتباط با بررسی عنوان نشریه "مطالعات و پژوهش‌های سندشناسی"، به استحضار می‌رساند درخواست مذکور در کارگروه تخصصی علوم انسانی مطرح و عنوان مذکور، مورد تایید قرار گرفت. لازم به ذکر است نشریه جهت دریافت اعتبار علمی و ورود به فرآیند ارزیابی می‌بایست ضمن رعایت نکات آیین نامه کمیسیون نشریات مورخ ۱۳۹۸/۲/۲ حداکثر ظرف مدت دو سال از تاریخ نامه اطلاعات خود را در سامانه Journals.msrt.ir ثبت نماید.

شماره پیگیری
۱۰۹۶۶۷۸۷

با آرزوی توفیق الهی

صمد نژاد ابراهیمی

مدیر کل دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی امور پژوهشی

نشانی:

تهران شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۴۸۹۱-۶۴۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website: www.msrt.ir
Email: info@msrt.ir

